

[Formanden.]

Medlemmer af folketinget Hastrup, Hanne Budtz, Poul Møller, Poul Sørensen og Thestrup har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om adgang til gengivelser af udsendelser i Danmarks radio.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Boligministeren (Kaj Andresen): Herved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændringer i byggelev for købstæderne og landet.

Landsbyggeleven, som denne lov almindeligvis kaldes, blev vedtaget i 1960 og trådte i kraft successivt rundt i kommunerne i tiden mellem 1961 og 1964. Loven indebar en gennemgribende revision af den århundredgamle bygningslovgivning.

Selv om loven i det store og hele synes at have virket godt og efter hensigten, kan det næppe vække forundring, at der i en sådan ny og omfattende lov er enkelte bestemmelser, som efter de indvundne erfaringer kan tiltrænge en tydeliggørelse eller korrektion. Lovforslaget indeholder adskillige sådanne tydeliggørelser, som jeg ikke skal opholde mig ved.

Udviklingen har også fremkaldt et behov for enkelte nye bestemmelser i byggelev. Jeg skal omtale et par af dem, idet jeg i øvrigt må henvise til bemærkningerne til lovforslaget.

Ændringen i lovforslagets § 1, nr. 17, indeholder en bestemmelse om indretning eller ibrugtagen af en grund til oplag, henlæggelse af affald og lignende formål. Der har som bekendt i de senere år været megen kritik i pressen af, at det offentlige tilsyneladende stod ret magtesløs over for etableringen af de såkaldte bilkirkegårde og lignende oplagspladser. Adskillige kommunalbestyrelser har beklaget sig over lovgivningens utilstrækkelighed på dette felt, og De samvirkende Sognerådsforeninger har henstillet til mig at søge indføjet en bestemmelse i landsbyggeleven, som kan sikre, at sådanne automobilossepladser kun anbringes på steder, der er egnet til formålet, og at de afskærms eller tilplantes, hvor dette er påkrævet ud fra æstetiske eller andre hensyn. Jeg er enig i disse synspunkter og har derfor

foreslået en bestemmelse — § 20 b — som vil betyde, at fremtidig indretning af sådanne oplagspladser kun kan ske efter forudgående tilladelse fra bygningsmyndigheden i den pågældende kommune. Der foreslås dog gjort de to undtagelser, at reglen ikke skal gælde i områder, der i bygningsvedtægt eller byplan er udlagt som erhvervsområder, og at den heller ikke skal gælde oplag m. m. for jordbrugserhvervene på selve den pågældende jordbrugsejendom.

De samvirkende Sognerådsforeninger har endvidere ønsket, at der i landsbyggeleven også måtte komme en hjemmel for kommunerne til at kræve de eksisterende automobilossepladser nedlagt, hvor de ud fra en almen samfundsmæssig vurdering må anses for uhensigtsmæssigt anbragt. Jeg har ment, at dette over for eksisterende pladser kan være noget for vidtgående, men der er i forslaget til den nye bestemmelse medtaget en begrænset beføjelse for bygningsmyndigheden til at påbyde etablering af hegn, beplantning el. lign. omkring de eksisterende oplagspladser. Begrænsningen ligger i, at sådanne påbud kun skal kunne gives i tilfælde, hvor den pågældende virksomhed frembyder væsentlige ulemper eller virker stærkt skæmmende i forhold til omgivelserne. Til gengæld foreslås denne begrænsede beføjelse at skulle gælde ved anvendelse af en hvilken som helst grund til oplag, henlæggelse af affald o. lign., altså f. eks. også grunde i erhvervsområder.

I § 1, nr. 27, er indeholdt en bestemmelse om bygninger, der er påbegyndt, men aldrig blevet fuldført, og bygninger, der er delvis nedrevet eller ødelagt ved brand eller på anden måde. Også i den i § 1, nr. 28, foreslåede ændring findes en bestemmelse om disse forhold. De foreslåede bestemmelser går ud på, at bygningsmyndigheden i tilfælde, hvor et sådant forhold virker stærkt skæmmende i forhold til omgivelserne, skal kunne give ejerne påbud om enten at fjerne bygningen eller at bringe den i en sådan stand, at den ikke længere virker stærkt skæmmende. Er der fare til stede, skal bygningsmyndigheden kunne forlange, at der foretages de arbejder, som er nødvendige til afværgelse af faren. Der har i de senere år foreligget en del sådanne tilfælde, som myndighederne har haft vanskeligt ved at skride ind over for.

[Boligministeren.]

Kommunalbestyrelserne i købstæderne og sognekommunerne har i mange år haft hjemmel til at ekspropriere privat ejendom til tilvejebringelse af kommunale anlæg og institutioner m. v. Amtsrådene har ikke en tilsvarende ekspropriationshjemmel. Der har heller ikke tidligere været særligt behov herfor, men i de senere år har der været tilfælde, hvor et amtsråd savnede en ekspropriationshjemmel i forbindelse med en planlagt sygehusudvidelse. Amtsrådsforeningen har da også anmodet mig om at søge optaget i landsbyggeloven en ekspropriationshjemmel for amtsrådene svarende til den gældende bestemmelse for primærkommunerne i lovens § 59, stk. 1, b. Amtsrådsforeningen har peget på muligheden af at måtte skride til ekspropriation til etablering eller udvidelse af bl. a. sygehuse, plejehjem og administrationsbygninger. Ændringen i § 1, nr. 30, imødekommer amtsrådsforeningens anmodning.

Ud over de nævnte bestemmelser indeholder lovforslaget nogle bestemmelser, der tager sigte på en forenkling af byggesagsbehandlingen i en række tilfælde. Administrationsrådet har som bekendt henstillet til ministerierne at gennemgå lovgivningen med henblik på at gennemføre en rationalisering inden for administrationen. Nogle af bestemmelserne i det foreliggende forslag skal ses som led i disse rationaliseringsbestrebelse. Forslagene er måske nok noget begrænsede, men jeg betragter dem også kun som et første skridt mod en mere gennemgribende rationalisering og forenkling inden for dette område. Jeg skal knytte nogle bemærkninger til et par af forslagene.

Ved ændringen i § 1, nr. 10, gives der mulighed for at slække på eller eventuelt helt opgive kravene om byggetilladelse og bygningsattest ved byggearbejder, hvor bygningsmyndighedens kontrol ikke står i rimeligt forhold til byggearbejdets betydning, eller hvor kontrollen i øvrigt findes at kunne undværes. I første omgang kan der nok kun blive tale om at lempe eller opgive kontrollen ved visse mindre byggearbejder. Jeg håber imidlertid, at de erfaringer, der indvindes på dette grundlag, vil gøre det forsvarligt at gå videre på et senere tidspunkt.

Andre af de foreslåede ændringer tilsigter såvel en lettelse for kommunerne som en

aflastning af centraladministrationen. Det gælder bl. a. ændringen i § 1, nr. 23, hvorefter man overlader det til den stedlige bygningsmyndighed selv at bestemme, om offentlige institutioner m. v. kan opføres i byggeområder til f. eks. boligbebyggelse, uden at som hidtil en ministeriel dispensation eller en byplanvedtægt er nødvendig.

En aflastning af centraladministrationen foreslås også ved den i nr. 11 foreslåede ændring. Efter de nugældende bestemmelser kan alle afgørelser, der træffes af et amtsråd som 1. instans, påklages til boligministeren. Efter ændringsforslaget begrænses denne klageadgang, for så vidt angår amtsrådenes afgørelser i dispensationssager, altså typisk tilfælde, hvor amtsrådet har givet afslag på en ansøgning om dispensation fra byggelovgivningen. Forslaget indebærer ganske vist en fravigelse af den sædvanligt gældende ordning, hvorefter en sag kan forlanges bedømt af to instanser, men spørgsmålet er, om den øgede sikkerhed for rigtige afgørelser, som ligger i de gældende regler, kan opveje ulemperne ved en behandling i ministeriet af disse sager. Skal ønskerne om en decentralisering imødekommes på en sådan måde, at der er realiteter i det, må man bestræbe sig på at undgå, at sagerne alligevel i stort antal havner i centraladministrationen. Jeg mener, at det er forsvarligt som hovedregel at afskære klageadgangen i disse dispensationssager — altså i sager, hvor et amtsråd ikke har ment at burde tillade en fravigelse af lovens almindelige regler. Det er i øvrigt kun hovedreglen, idet ændringsforslaget indeholder en mulighed for ministeren til at tillade påklage, når afgørelsen er af principiel karakter eller er af større betydning for klageren. Denne ventil bør dog kun benyttes undtagelsesvis, hvis hovedreglen skal have virkning som tilsigtet.

Det er helt givet, at en ændret planlægningslovgivning må medføre en del yderligere ændringer i landsbyggeloven. Også kommunalreformen vil nødvendiggøre visse ændringer. Undersøgelser og overvejelser i denne anledning er i gang. Jeg har imidlertid anset det for påkrævet allerede nu at fremsætte nærværende forslag. De heri foreslåede ændringer i landsbyggeloven vil ikke præjudicere den kommende generelle revision, men er på den anden side ønskelige for at tydeliggøre og justere loven på forskellige

[Boligministeren.]

punkter for at forbedre byggelovsbestemmelserne på enkelte områder og for at påbegynde en rationalisering og forenkling af administrationen inden for dette lovområde.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Socialministeren (Bundvad): Herved tillader jeg for det høje ting at fremsætte forslag til lov om omsorg for invalidepensionister og folkepensionister.

Forslaget tilsigter at afløse de gældende bestemmelser om omsorgen for pensionister, nemlig lov nr. 114 af 15. april 1964 om omsorg for invalidepensionister og folkepensionister. Denne lov indeholder en bestemmelse om, at forslag til revision af loven skal fremsættes i folketingsåret 1967-68, og det er for at opfylde denne forpligtelse, jeg herved fremsætter forslag til en ny omsorgslov. Den gældende lov har nu virket i godt 3 år, og det er mit indtryk, at den virker efter sit formål.

Erfaringerne fra administrationen af loven siden dens ikrafttræden den 1. april 1964 viser imidlertid, at det, nu da loven skal optages til revision, er ønskeligt at foretage forskellige ændringer, blandt andet for tydeligere at fastslå, hvor og hvornår den hjælp, som loven giver mulighed for at yde, skal sættes ind.

Det foreslås derfor, at kommunerne får pålagt pligt til at give en person, der søger folke- eller invalidepension, en vejledning om en pensionists rettigheder efter omsorgsloven og efter andre love eller bestemmelser, der kan have betydning for pensionister. Ud over denne vejledning, der bør gives i forbindelse med en undersøgelse af den enkelte pensionists forhold, pålægges der kommunerne ansvar for, at der ydes fornøden hjælp og bistand med henblik på, at der straks fra det tidspunkt, da en person bliver invalide- eller folkepensionist, skabes de bedst mulige betingelser for, at den på-

gældende kan få en tilfredsstillende tilværelse som pensionist.

Efter de gældende regler kan en sådan bistand allerede ydes, og det er i det cirkulære, som blev udsendt i forbindelse med omsorgsloven af 1964, fremhævet, at arbejdet for pensionisterne forudsætter en undersøgelse af den enkeltes behov og et forsøg på at imødekomme dette. Det er samtidig påpeget, at der kan ydes hjælp af rådighedsbeløbet til personlig bistand, og der er henvist til størrelsen af de i lov om invalidepension nævnte bistands- og plejetillæg. Der er gjort opmærksom på, at det kan være af stor betydning for en ældre eller handicappet pensionist at få visse tekniske forbedringer i sit hjem, og det er anført, at bestemmelserne om hjemmehjælp og hjemmesygepleje må udnyttes fuldt ud til gavn for pensionisterne.

Alligevel har det vist sig, at ukendskab til disse muligheder har bevirket, at den nødvendige hjælp enten slet ikke er søgt eller søgt så sent, at hjælpen ikke har kunnet sættes ind i tide. Det er på denne baggrund, jeg foreslår, at kommunerne allerede under behandlingen af et pensionsandragende får pligt til aktivt at bistå andrageren med råd, vejledning og hjælp.

Som nævnt kan kommunerne allerede efter gældende regler yde hjemmehjælp, hjemmesygepleje samt af rådighedsbeløbet give tilskud til personlig bistand og hjælp til hensigtsmæssig indretning af hjemmene. I konsekvens heraf foreslås det, at kommunerne af rådighedsbeløbet også skal kunne yde hjælp til anskaffelse af nødvendige hjælpemidler i det daglige, f. eks. hjælp til anskaffelse af en telefon eller en særlig indrettet seng eller lignende. Hjælp til sådanne hjælpemidler ydes efter gældende regler ofte gennem direktoratet for revalidering og forsorg. Jeg anser det imidlertid for ønskeligt, at spørgsmålet om at give hjælpemidler afgøres efter en samlet vurdering af pensionists behov, og det fører til, at afgørelserne må træffes lokalt, hvilket både administrativt vil være lettere og sikkert også i det